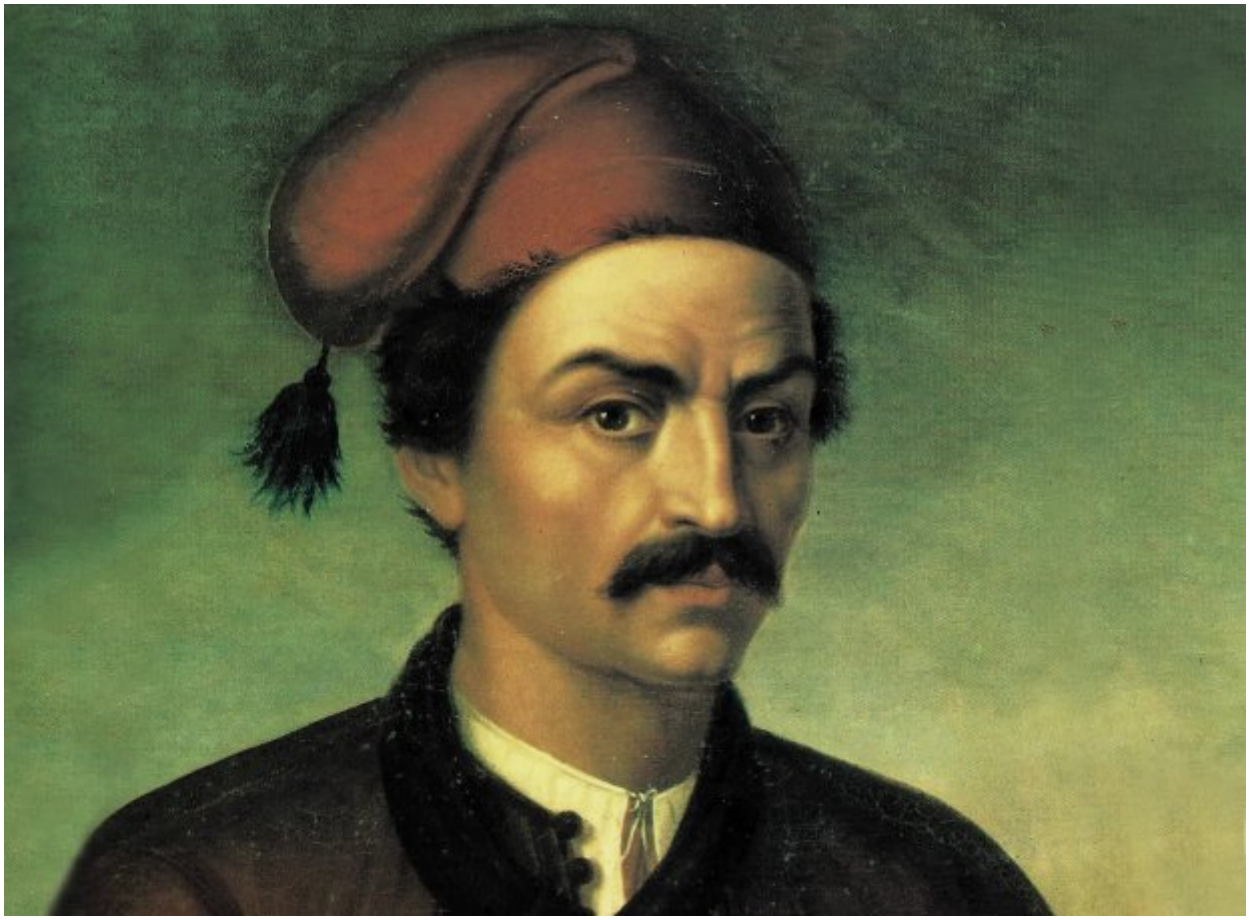
02/09/2026

2 Σεπτεμβρίου 1877: Αποβιώνει ο Κωνσταντίνος Κανάρης, ο μπουρλοτιέρης του ’21

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης ήταν ηγετική μορφή του ’21, στρατιωτικός και πολιτικός. Γεννήθηκε το 1793 ή το 1795 στα Ψαρά, στους κόλπους μιας οικογένειας με μεγάλη ναυτική παράδοση. Ο πατέρας του Μιχαήλ ή Μικές Κανάργιος ή Κανάριος διατέλεσε επανειλημμένα δημογέροντας του νησιού και από τον γάμο του με τη Μαρία απέκτησε τρία αγόρια, τον Αναγνώστη, τον Γεώργιο και τον Κωνσταντίνο.

Ο Κωνσταντής έμεινε ορφανός από μικρός και ακολούθησε το ναυτικό επάγγελμα με το επίθετο Κανάρης. Δούλεψε ως μούτσος στο μπρίκι του θείου του Δημήτρη Βουρέκα, που μετέφερε Σουλιώτες από την Πάργα στη Λευκάδα και έμαθε τα μυστικά της θάλασσας. Μετά τον θάνατο του θείου, ανέλαβε καπετάνιος του

πλοίου του, με το οποίο πραγματοποίησε πολλά εμπορικά ταξίδια στη Μεσόγειο. Σε ηλικία 22 ετών παντρεύτηκε τη Δέσποινα Μανιάτη, κόρη γνωστής ναυτικής οικογένειας των Ψαρών, με την οποία απέκτησε επτά παιδιά.

Ο Κανάρης δεν φαίνεται να είχε μυηθεί στη Φιλική Εταιρεία, αλλά όταν ξέσπασε η Επανάσταση, ήταν από τους πρώτους που έλαβαν μέρος στον Αγώνα. Κατατάχθηκε ως απλός ναύτης στον ψαριανό στολίσκο, που συγκρότησε ο φίλος του Νικολής Αποστόλης. Από τις πρώτες επιχειρήσεις άρχισε να εξειδικεύεται στα πυρπολικά και να γίνεται ο φόβος και ο τρόμος του τουρκοαιγυπτιακού στόλου. Η φήμη του γρήγορα ξεπέρασε τα στενά όρια του ελληνικού χώρου και έγραψαν γι' αυτόν ο λόρδος Βύρων, ο Βίκτωρ Ουγκώ, ενώ ο άγγλος ιστορικός Γκόρντον σημείωνε «είναι ο πιο έξοχος εκπρόσωπος του ηρωισμού, που η Ελλάδα όλων των εποχών μπορεί να υπερηφανεύεται».

Ο Κανάρης κέρδισε την εκτίμηση και των συναγωνιστών του και για τη σωφροσύνη του χαρακτήρα του. Γι' αυτό ανήλθε και στα υψηλότερα αξιώματα της Πολιτείας μετά την απελευθέρωση. Το 1827 αντιπροσώπευσε τα Ψαρά στην Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας και ήταν ένας από τους πιο θερμούς υποστηρικτές του Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος τον χρησιμοποίησε για την καταστολή των διαφόρων ανταρσιών στη Μάνη και την Ύδρα. Μετά τη δολοφονία του Κυβερνήτη, αποσύρθηκε από την ενεργό δράση και εγκαταστάθηκε στην Ερμούπολη της Σύρου.

Κατά την Οθωνική περίοδο ανακλήθηκε στην υπηρεσία και έφθασε μέχρι τον βαθμό του υποναυάρχου. Κατόπιν διορίστηκε γερουσιαστής και αναμίχθηκε στην πολιτική με το Ρωσικό Κόμμα. Συμμετείχε στην επαναστατική κίνηση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843, που ανάγκασε τον Όθωνα να παραχωρήσει Σύνταγμα. Μέχρι την έξωση του Όθωνα χρημάτισε επανειλημμένα υπουργός και δύο φορές πρωθυπουργός (16 Φεβρουαρίου 1844 – 30 Μαρτίου 1844, 15 Οκτωβρίου 1848 – 12 Δεκεμβρίου 1849). Το 1862 ήταν ένας από τους βασικούς εκπροσώπους της αντιοθωνικής κίνησης. Όταν ο βασιλιάς, σε μια προσπάθειά του να τον προσεταιρισθεί, του ανέθεσε για τρίτη φορά την πρωθυπουργία, αυτός δεν δίστασε να καταθέσει την εντολή, επειδή ο Όθων δεν ενέκρινε ορισμένους από τους υπουργούς του.

Μετά την έξωση του Όθωνα, ορίστηκε μέλος της τριανδρίας Βούλγαρη, Κανάρη, Ρούφου και το 1863 πήγε στη Δανία ως ένας από τους αντιπροσώπους του Έθνους για να προσφέρει το στέμμα στον βασιλιά Γεώργιο Α'. Στη συνέχεια ανέλαβε υπουργός Ναυτικών στην κυβέρνηση Ρούφου και δύο φορές πρωθυπουργός (5 Μαρτίου 1864 – 16 Απριλίου 1864, 27 Ιουλίου 1864 – 2 Μαρτίου 1865). Κατόπιν αποσύρθηκε της πολιτικής και ιδιώτευσε στο σπίτι του στην Κυψέλη (Κυψέλης 56), όπου καθημερινά δεχόταν φίλους και θαυμαστές του. Στις 26 Μαΐου 1877, σε ηλικία 82 ετών, επανήλθε στην πολιτική και ανέλαβε πρωθυπουργός στην

οικουμενική κυβέρνηση που σχηματίστηκε για να αντιμετωπίσει τις ενδεχόμενες συνέπειες από τον Ρωσοτουρκικό Πόλεμο. Ο «ναύαρχος», όπως τον αποκαλούσε ο λαός, πέθανε επί των επάλξεων της πολιτικής στις 2 Σεπτεμβρίου 1877 και κηδεύτηκε με μεγαλοπρέπεια στο Α' Νεκροταφείο.

Οι κυριότερες πολεμικές ενέργειες του Κανάρη στην Επανάσταση του '21

- Πυρπολεί την ναυαρχίδα του καπετάν πασά Καρά Αλή στη Χίο (6 – 7 Ιουνίου 1822). 2.000 νεκροί Οθωμανοί, ανάμεσά τους και ο Καρά Αλής.
- Ανατινάζει τουρκικό δίκροτο στο στενό μεταξύ Τενέδου και Τρωάδας (28 Οκτωβρίου 1822). Επρόκειτο για την υποναυαρχίδα του νέου αρχιναυάρχου Κακλαμάν Μεχμέτ Πασά, που είχε διαδεχθεί τον Καρά Αλή. 800 νεκροί Οθωμανοί.
- Πυρπολεί τουρκική φρεγάτα κοντά στη Σάμο (5 Αυγούστου 1824), εκδικούμενος την καταστροφή της Κάσου και της πατρίδας του. 600 νεκροί Οθωμανοί.
- Πυρπολεί τουρκική κορβέτα στα ανοιχτά της Μυτιλήνης (23 – 24 Σεπτεμβρίου 1824).
- Και η τολμηρότερη ενέργεια του: αποπειράται να πυρπολήσει τον αιγυπτιακό στόλο στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας (29 Ιουλίου 1825). Το εγχείρημα απέτυχε, λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών (απρόοπτος μεταβολή του ανέμου).

Τα παιδιά του Κωνσταντίνου Κανάρη

- Νικόλαος (1818-1848), σκοτώθηκε σε ειδική αποστολή στη Βηρυτό.
- Θεμιστοκλής (1819-1851), σκοτώθηκε σε ειδική αποστολή στην Αίγυπτο.
- Μιλτιάδης (1822-1899), ναύαρχος και πολιτικός.
- Λυκούργος (1826-1865), νομικός.
- Μαρία (1828-1847)
- Αριστείδης (1831-1863), αξιωματικός. Σκοτώθηκε έξω από τα ανάκτορα (Ηρώδου του Αττικού), κατά τη διάρκεια των «Ιουνιανών».
- Θρασύβουλος (1834-1898), ναύαρχος.

(Πηγή: sansimera.gr)